

Jaarrekening 2016-2017

(1 juli 2016 - 30 juni 2017)

AZ N.V. - Stadionweg 1, 1812 AZ, Alkmaar

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG EN BERICHT RAAD VAN COMMISSARISSEN

1.1	Bestuursverslag	3
1.2	Bericht Raad van Commissarissen	11

2. JAARREKENING

2.1	Balans per 30 juni 2017	12
2.2	Winst- en verliesrekening over 2016-2017	14
2.3	Kasstroomoverzicht over 2016-2017	15
2.4	Toelichting op de jaarrekening	16
2.5	Toelichting op de balans	20
2.6	Toelichting op de winst- en verliesrekening	28

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1	Overige gegevens	31
3.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32

1.1 BESTUURSVERSLAG

Algemeen

Het boekjaar van AZ N.V. loopt gelijk met het voetbalseizoen, dus van 1 juli tot en met 30 juni.

Doelstelling

De doelstelling van AZ N.V. wordt in artikel 3 van de statuten als volgt omschreven: Het beoefenen, bevorderen en instandhouden van de (belangstelling) voor de voetbalsport, onder meer door het aantrekken van spelers (al dan niet tegen betaling) en het organiseren van wedstrijden in binnen- en buitenland, binnen en buiten competitieverband, voor of met andere (rechts-)personen die aan de sportbeoefening deelnemen, het deelnemen aan door de KNVB of anderen, al dan niet in competitieverband georganiseerde wedstrijden. De kernactiviteiten vinden plaats in Alkmaar en Wormerland.

Sportieve Resultaten 2016-2017

AZ eindigde het seizoen op de zesde plaats in de Eredivisie. De club moest op de slotdag Vitesse nog voor zich dulden, waar FC Utrecht, PSV, Ajax en Feyenoord ook nog boven de Alkmaarders op de ranglijst eindigden. Met de zesde plaats mocht AZ meespelen in de play-offs om een ticket voor de tweede voorronde van de Europa League. Hier wist de club FC Groningen in twee wedstrijden te verslaan, maar strandde het in de finale tegen FC Utrecht. Daarnaast speelde de club de eindstrijd om de KNVB Beker, maar verloor die wedstrijd met 0-2 van Vitesse.

Competitie

John van den Brom was dit seizoen de hoofdtrainer van AZ. De Amersfoortse oefenmeester vormde samen met Dennis Haar en Leeroy Echteld de technische staf. Van den Brom begon hier aan zijn derde seizoen in Alkmaar. In de voorbereiding wist AZ al haar negen oefenwedstrijden te winnen, maar opende de competitie met een thuisremise tegen sc Heerenveen en een verloren uitduel met PSV. Daarna kwam de ploeg op gang en won het vier wedstrijden op rij tegen FC Utrecht, NEC, Willem II en PEC Zwolle. Alireza Jahanbakhsh wist in drie van de vier wedstrijden te scoren en had daarmee een hoofdrol in de reeks overwinningen. AZ speelde vervolgens driemaal gelijk tegen het laag geklasseerde Sparta en Go Ahead Eagles en te-

gen subtopper Vitesse. Na een paar weken te schommelen rond de vijfde positie, boekte de Alkmaarse formatie een grote thuiszege tegen Heracles (5-1). Door onder andere twee doelpunten van Robert Mühren stond AZ op de vierde plek in de Eredivisie. Die positie werd echter niet lang behouden; door maar vier punten uit de volgende drie wedstrijden te halen, ging de ploeg met 28 punten uit zeventien wedstrijden als vijfde de winterstop in.

Tweede seizoenshelft

AZ startte het kalenderjaar 2017 met een uitzege op Go Ahead Eagles (1-3), speelde vervolgens thuis gelijk tegen Sparta en verloor daarna twee wedstrijden op rij, tegen Vitesse en PSV. Hierdoor zakte de ploeg naar de zevende positie en daarmee werden de kansen op een ticket voor de derde voorronde van de Europa League steeds kleiner. De matige reeks werd voortgezet door in de daaropvolgende vijf wedstrijden slechts zes punten te behalen. Na de 5-2 nederlaag tegen Feyenoord wist AZ zich goed te herpakken en won het met 4-0 van ADO Den Haag. Twee doelpunten van Dabney dos Santos, een prachtige stift van Joris van Overeem en een goal van Fred Friday deden de Hagenaars de das om. Helaas werd de overwinning niet omgezet in een reeks, want na het gelijkspel tegen FC Groningen werd er verloren van Ajax en gelijkgespeeld tegen Roda JC. In de laatste vier wedstrijden werden nog zes punten gepakt, waarmee de zesde plek een feit was.

Europa League

AZ begon het Europese avontuur in de derde voorronde van de Europa League met een thuisoverwinning tegen het Griekse PAS Giannina. Het enige doelpunt van de wedstrijd werd gemaakt door Derrick Luckassen. De return in Athene werd ook gewonnen, (1-2) door doelpunten van Dabney dos Santos en Luckassen, waardoor de ploeg zich plaatste voor de play-offs. Hier trof het de Servische ploeg Vojvodina Novi Sad, waartegen AZ in de heenwedstrijd in Servië met 0-3 won. Stijn Wuytens maakte twee doelpunten en Fred Friday scoorde éénmaal. Door in de return in eigen huis knap de nul te houden, wist AZ zich te plaatsen voor de groepsfase van de Europa League. In groep D kwam AZ Dundalk FC (Ier), Maccabi Tel Aviv (Isr) en FC Zenit (Rus) tegen, en daarin eindigde de ploeg knap

1.1 BESTUURSVERSLAG

tweede achter FC Zenit. Beide teams plaatsten zich voor de volgende ronde. In de groepsfase wist AZ te winnen van de Russen (thuis) en het Ierse Dundalk FC (uit) en speelde het thuis gelijk tegen de Ieren en het Israëlische Maccabi Tel Aviv. In de knock-out fase lootte AZ het Franse Olympique Lyon, en werd het over twee wedstrijden overrompeld. Thuis werd met 1-4 verloren en uit werd het nog eens 7-1 voor de Fransen.

KNVB Beker

Het bekertoernooi ging voor AZ van start in de tweede ronde met een uitwedstrijd tegen FC Lienden. De ploeg van Hans Kraay Jr. werd gemakkelijk verslagen met 1-4 door goals van Muamer Tankovic, Iliass Bel Hassani (2x) en Robert Mühren. FC Emmen was de volgende tegenstander van AZ, waartegen Mühren de enige goal van de wedstrijd maakte. Daarna lootte AZ amateurvereniging ASWH. De club uit Hendrik-Ido-Ambacht werd in het AFAS Stadion verslagen met 2-0 door doelpunten van Mühren en Fred Friday. AZ ging door naar de volgende ronde en kwam daar de eerste tegenstander uit de Eredivisie tegen: SC Heerenveen. Halverwege de tweede helft kopte Luckassen een corner binnen: 1-0. De stand bleef zo en AZ ging door naar de halve finales van het toernooi. Daar trof het de Jupiler League-ploeg SC Cambuur uit Leeuwarden. De wedstrijd werd gespeeld in het eigen AFAS Stadion, waar in 120 minuten niet werd gescoord. In de daaropvolgende penaltyserie stopte Tim Krul de inzet van Martijn Barto, waardoor AZ de finale bereikte. Ruim een maand later mocht AZ aantreden in De Kuip tegen Vitesse. Door twee doelpunten van Ricky van Wolfswinkel verloren de Alkmaarders de finale en liepen directe plaatsing voor de Europa League mis.

Play-offs

Door de zesde plaats in de Eredivisie mocht AZ aantreden in de play-offs. AZ speelde daarin om een ticket in de derde voorronde van de Europa League. De eerste wedstrijden moesten de Alkmaarders uit en thuis tegen de nummer acht, FC Groningen. De wedstrijd tegen Groningen werd door de bezoekers gemakkelijk gewonnen (1-4). Onder andere twee doelpunten van Wout Weghorst deden de Noorderlingen de das om. Drie dagen later was de return. In het AFAS Stadion wist AZ met dezelfde cijfers overtuigend te

winnen van FC Groningen. Weer wist Weghorst te scoren. Joris van Overeem maakte twee goals en jeugdexponent Calvin Stengs scoorde, net als in de heenwedstrijd. In de tweedelige finale van de play-offs moest AZ aantreden tegen FC Utrecht, waar in Alkmaar met 3-0 werd gewonnen. In de terugwedstrijd won Utrecht met dezelfde cijfers, waarna het sterker bleek in de strafschoppenserie.

Seizoen in cijfers

AZ heeft in het seizoen 2016-2017 56 wedstrijden gespeeld. Hiervan speelde het er 34 in de Eredivisie, twaalf in de Europa League (kwalificatie, groep en knock-out), zes in de KNVB Beker en vier in de play-offs om Europees voetbal. Van al die wedstrijden won AZ er 25 (zestien gelijk en vijftien verlies) en scoorde het 91 keer, waar de club 84 doelpunten tegen kreeg. In de Eredivisie is AZ als zesde geëindigd met 49 punten. In het AFAS Stadion werden vijf wedstrijden gewonnen, werd negen keer gelijkgespeeld en drie keer verloren. In uitwedstrijden wist AZ zeven keer te winnen, vier keer gelijk te spelen en zes keer te verliezen. Luckassen speelde in de Eredivisie de meeste wedstrijden voor AZ (31) en maakte tevens de meeste minuten. Wout Weghorst maakte de meeste doelpunten voor AZ in de Eredivisie (13) en Alireza Jahanbakhsh gaf de meeste assists (8). Bij thuiswedstrijden kwamen gemiddeld 14.858 mensen kijken in het AFAS Stadion, wat 87% is van het totaal aantal plaatsen in het stadion (17.023).

Jubileum AZ 50 jaar.

Op zondag 14 mei 2017 rondom de thuiswedstrijd tegen FC Utrecht werd de 50e verjaardag van AZ als fusieclub gevierd. In samenwerking met Goud van de Hout en de gemeente Alkmaar werden diverse activiteiten georganiseerd. Zo zijn er rondom het AFAS Stadion permanente banieren geplaatst met afbeeldingen van spelers uit het verleden van AZ. Ook was een groot aantal oud-spelers aanwezig voor een parade in de rust van het duel. Voorafgaand aan de wedstrijd werden alle supporters door hoofdsponsor AFAS getrakteerd op een lekkernij.

AZ Jeugdopleiding

De AZ Jeugdopleiding maakte dit jaar kans om voor de derde keer op rij de Rinus Michels Award voor jeugdoplei-

1.1 BESTUURSVERSLAG

dingen te winnen. De prijs ging naar Ajax. AZ werd voor de achtste keer in de historie van de prijs genomineerd.

Jong AZ debuteerde afgelopen seizoen in de Tweede Divisie. Het overtuigde meteen, want het werd kampioen van de competitie. Daardoor promoveerde het team naar de Jupiler League, het één na hoogste niveau van Nederland. Dit is tevens voor beloften teams de hoogst haalbare competitie, want het kan niet samen met het eerste team in één competitie zitten.

Voor de AZ Jeugdopleiding was in juli 2016 besloten om een Virtual Reality-programma structureel te integreren in het trainingsprogramma. Met een VR-bril en bijbehorende programma's kunnen talenten op jonge leeftijd op een zeer innovatieve en interactieve wijze onder meer een beter inzicht op wedstrijdsituaties ontwikkelen. Vanaf het seizoen 2016-2017 trinden alle jeugdelftallen en de A-selectie samen op het AFAS Trainingscomplex in Wormerland.

Vershillende ploegen uit de AZ Jeugdopleiding maakten afgelopen seizoen veel indruk. Zo bereikten Onder 13, Onder 15 en Onder 16 de Bekerfinale, die alleen door Onder 13 werd gewonnen. Datzelfde team werd in de competitie eerste. Door de leeftijdsgenoten van PSV te verslaan, de winnaar van de parallelle competitie, werd het ook landskampioen. Onder 14 en Onder 17 werden in hun divisie tweede, Onder 16 en Onder 19 werden derde en Onder 15 werd vijfde.

Zowel in de winter als aan het einde van het seizoen werd het AZ Internationaal Toernooi gehouden. De jeugdelftallen Onder 13 tot en met Onder 16 speelden wedstrijden tegen hun leeftijdsgenoten van RSC Anderlecht, KRC Genk, FC Kopenhagen, Vitesse, PSV, De Graafschap en NFDPM Malaysia. In januari won Onder 13 het toernooi, was er een tweede plaats voor Onder 14 en Onder 16 en werd Onder 15 vierde. In de editie van juni wonnen Onder 13 en Onder 15 het toernooi, waar Onder 16 en Onder 14 respectievelijk tweede en derde werden.

De AZ Jeugdopleiding heeft haar vruchten afgeworpen. Een aantal spelers werd doorgeschoven naar het eerste

elftal: Owen Wijndal, Calvin Stengs, Jeremy Helmer en Guus Til. Meerdere spelers werden opgenomen in jeugdelftallen van de KNVB. Onder andere Teun Bijleveld, Jelle Duin, Mees Hoedemakers, Teun Koopmeiners en de eerder genoemde Wijndal mochten deel uitmaken van Oranje Onder 19. Boadu, Justin de Haas, Joey Jacobs, Robin Lathouwers en Jasper Schendelaar werden zoal opgeroepen voor Oranje Onder 17.

Spelersmutaties 2016-2017

In 2016-2017 werden de volgende spelers door AZ aangetrokken:

Rens van Eijden	NEC Nijmegen
Mats Seuntjens	NAC Breda
Wout Weghorst	Heracles Almelo
Iliass Bel Hassani	Heracles Almelo
Jonas Svensson	Rosenborg FC (Noorwegen)

In 2016-2017 vertrokken de volgende spelers bij AZ:

Thom Haye	Willem II
Markus Henriksen	Hull City FC (Engeland)
Jan Wuytens	Onbekend
Guus Hupperts	KSC Lokeren (België)
Robert Mühren	Zulte Waregem (België)
Vincent Janssen	Tottenham Hotspur FC (Engeland)
Rajko Brezanic	SD Huesca (Spanje)

Juridische Structuur

Voor de juridische structuur verwijzen wij naar artikel 2.4 (Toelichting op de jaarrekening).

Bestuur en organisatie

De statutaire/titulaire directie van AZ wordt in dit verslag aangeduid als het bestuur of de bestuursleden.

Het bestuur bestond in het verslagjaar uit Robert Eenhoorn (Algemeen Directeur) en Max Huiberts (Directeur Voetbalzaken). Het beleid van AZ is dat het bestuur een marktconforme vergoeding ontvangt en de leden van de Raad van Commissarissen krijgen een geringe vergoeding voor hun werkzaamheden. Het bestuur kwam in het seizoen 2016-2017 wekelijks bijeen in het reguliere Directieoverleg.

1.1 BESTUURSVERSLAG

Van deze besprekingen zijn verslagen gemaakt. Overleg tussen het bestuur en de Raad van Commissarissen (RvC) heeft dit seizoen zesmaal plaatsgevonden. Naast het Directieoverleg werd door het bestuur overleg gepleegd met het bestuur van meerderheidsaandeelhouder Stichting AZ Alkmaar, het bestuur van prioriteitsaandeelhouder Stichting Continuïteit AZ en het bestuur van de supportersvereniging AZ. Voor de samenstelling van het bestuur alsmede de bezoldiging van bestuurders en Raad van Commissarissen verwijzen wij naar toelichting op artikel 1.5.

Samenwerking Telstar

AZ en Telstar hebben op 1 juli 2008 een besluit genomen tot een definitieve samenwerking op het gebied van de jeugdopleiding van voetballers. Hiervoor is de Stichting AZ Voetbalacademie opgericht. De Stichting bestaat uit een samenvoeging van de jeugdopleidingen van AZ en Telstar met als doel om de aldaar aanwezige ervaring, kennis en kunde te bundelen, om te komen tot een verhoging van de algehele kwaliteit van de jeugdopleiding in de regio Noord-Holland.

FINANCIËEL

Omzet

Het bruto bedrijfsresultaat over het seizoen 2016-2017 bedroeg € 52,7 miljoen. Dit betekende een stijging ten opzichte van het seizoen 2015-2016 van € 10,7 miljoen. De netto omzet over 2016-2017 liet een stijging zien van € 2,8 miljoen ten opzichte van het seizoen 2015-2016. Deze stijging (met name wedstrijdbaten, televisiegelden en horeca) werd veroorzaakt door deelname aan de Europa League en een groter aantal wedstrijden om de KNVB Beker. De opbrengsten uit reclamebaten en sponsoropbrengsten stegen met € 0,7 miljoen ten opzichte van het seizoen 2015-2016. De opbrengsten uit merchandising stegen licht ten opzichte van het seizoen 2015-2016.

De overige bedrijfsopbrengsten laten een stijging zien van € 7,9 miljoen. Deze stijging komt met name voort door hogere opbrengsten (€ 8,0 miljoen) uit ontvangen vergoedingsommen voor spelers.

Bedrijfskosten

De som der bedrijfskosten steeg van € 36,0 miljoen in 2015-2016 naar € 38,0 miljoen in 2016-2017. De personeelskosten daalden licht met € 0,1 miljoen ten opzichte van het seizoen 2015-2016. Door de prestaties in de Europa League en KNVB Beker werden meer premies uitgekeerd dan in het seizoen 2015-2016, echter werd er in het seizoen 2015-2016 een grotere voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen. De afschrijvingen op immateriële vaste activa stegen met € 0,3 miljoen, mede door een voorziening op verlieslatende contracten. De huisvestingskosten stegen met € 0,7 miljoen, met name door het treffen van een voorziening groot onderhoud ad € 0,8 miljoen ten behoeve van het AFAS Stadion. De stijging in de overige kosten (onder andere wedstrijd- en trainingskosten en verkoopkosten) komt doordat in het seizoen 2016-2017 veel meer wedstrijden (31) zijn gespeeld in het AFAS stadion dan in het seizoen 2015-2016 (25). De afschrijvingen op materiële vaste activa namen toe met € 0,1 miljoen.

Overige financiële baten en lasten

De rentelasten stegen met € 0,2 miljoen in het seizoen 2016-2017 ten opzichte van het seizoen 2015-2016. Deze toename komt voor door de financiering van de aanleg van het AFAS Trainingscomplex en de aankoop van het AFAS Stadion.

Liquiditeit en Solvabiliteit

Door de sportieve prestaties in het seizoen 2016-2017, alsmede gerealiseerde transferopbrengsten beschikt AZ over een uitstekende liquiditeitspositie.

In het seizoen 2016-2017 is het nieuwe AFAS Trainingscomplex van AZ in de gemeente Wormerland officieel in gebruik genomen. Met de gemeente Zaanstad is een overeenkomst van geldlening gesloten van maximaal € 10,75 miljoen (rente 4%) met een looptijd van 25 jaar. In het seizoen 2016-2017 heeft AZ het stadion gekocht van Stadion Alkmaar Beheer B.V. Ten behoeve van de financiering hiervan heeft AZ een lening ad € 6 miljoen afgesloten met financiers (rente 3%) met een looptijd van 5 jaar. De structurele huurlasten dalen door de aankoop van het stadion met € 1 miljoen per jaar.

1.1 BESTUURSVERSLAG

In het verslagjaar is de solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totale vermogen) van AZ toegenomen van 32% per 30 juni 2016 naar 38% per 30 juni 2017.

Stadionzaken, Horeca, Veiligheid en Personeel

Het aantal seizoenkaarthouders is in het seizoen 2016-2017 licht gedaald. Daarentegen werden wel veel meer losse kaarten verkocht bij de competitiewedstrijden van AZ. De verwachting is dat het aantal seizoenkaarthouders in het seizoen 2017-2018 wederom zal dalen. In het seizoen 2016-2017 waren er 14 wedstrijden waarbij geen clubkaartverplichting van toepassing was. In het seizoen 2017-2018 zal dit aantal naar verwachting stabiel blijven.

AZ Evenementen is de horecatak van AZ en werd volledig in eigen beheer uitgevoerd. In 2016-2017 stond AZ Evenementen garant voor de meest uiteenlopende activiteiten zoals onder andere congressen, presentaties, bedrijfsfeesten en uiteraard alle horeca-activiteiten rondom de wedstrijden van AZ. Ook werden diverse soorten themafeesten georganiseerd. Daarnaast vond een aantal grootschalige evenementen plaats.

De veiligheidsorganisatie werd door AZ vanuit eigen beheer gevoerd. Rondom thuiswedstrijden bestond deze groep uit circa 300 medewerkers zoals onder andere stewards, supporters, parkeerbeheerders en mensen van de EHBO.

Het aantal fte's binnen de AZ organisatie steeg in het verslagjaar van 175 naar 193 fte's. Deze stijging is met name toe te schrijven aan de vele wedstrijden en evenementen. Het verzuimpercentage over 2016-2017 bedroeg 4,0% (2015-2016 4,6%).

Sponsoring

In het seizoen 2016-2017 waren alle business rooms en business units verhuurd. Wel liep het aantal verkochte business seats en loge seats terug. De vrijgevallen plaatsen werden zoveel mogelijk ingezet voor losse arrangementen. Hierin was ten opzichte van het seizoen 2015-2016 wederom een toename waar te nemen. Shirtsponsor en naamgever van het stadion was AFAS Software. De sponsorovereenkomst met AFAS Software loopt door tot en met seizoen 2021-2022.

In het seizoen 2016-2017 had AZ acht strategische partners, te weten: AFAS Software, Under Armour, Amstel, Rabobank, Cavallaro, Ruitenheer, HSB Bouw en Keukensale/Sanisale.

Kledingsponsor van AZ is Under Armour. De overeenkomst met Under Armour loopt tot en met 30 juni 2020.

De opbrengsten uit merchandising lieten een kleine stijging zien ten opzichte van het seizoen 2015-2016. De bruto marge van de merchandising over het seizoen 2016-2017 kwam uit op 38% (2015-2016 38%). De totale omzet was iets hoger dan het seizoen 2015-2016.

Marketing, Media en Kidsclubs

AZ heeft de beschikking over diverse eigen mediakanalen zoals:

Het digitale magazine AZ Spreekt. Dit magazine verscheen in het seizoen 2016-2017 twee keer, ten behoeve van sponsors en supporters.

Het programmaboekje AZ Speelt. Dit programmaboekje met een oplage van 10.000 stuks, verscheen elke thuiswedstrijd van AZ en werd gratis verspreid. In maart 2017 werd het nieuwe Wifi-netwerk in het AFAS stadion officieel in gebruik genomen. Vanaf dat moment werd het programmaboekje alleen nog digitaal verspreid via de nieuwe AZ App.

De sponsors van AZ ontvingen twee keer het magazine AZ In Zaken. Dit blad verscheen in een oplage van 1.500 stuks.

Op de website www.az.nl wordt dagelijks het meest actuele nieuws rondom AZ gepubliceerd. De website is een belangrijk communicatiemiddel voor alle geïnteresseerden in AZ. Gemiddeld kon de site rekenen op circa 4.100 unieke bezoekers per dag en op circa 30.000 pageviews per dag.

Ook via andere sociale media platforms is de nieuwsgaring rondom AZ te volgen. Onder andere op AZ Facebook (84.000 volgers), AZ Twitter (60.000 volgers) en AZ Instagram (36.000 volgers) worden dagelijks actuele nieuwsberichten geplaatst.

1.1 BESTUURSVERSLAG

Ook de samenwerking met Rodi Media werd in het seizoen 2016-2017 gecontinueerd. In de door Rodi Media uitgegeven zondagskrant, verspreid over circa 400.000 huishoudens in Noord-Holland, krijgt AZ elke twee weken de gelegenheid om de club te promoten via één of twee redactionele pagina's.

In januari 2017 is AZ ook een samenwerking aangegaan met de Holland Media Combinatie, onder meer uitgever van het Noord-Hollands Dagblad. Door de Holland Media Combinatie is er ruimte (onder meer in de krant, op de website en in nieuwsbrieven) beschikbaar gesteld waarin AZ de club kan promoten.

AZ beschikt over een tweetal juniorclubs, de Waaghalzen en de AllstarZ. Het aantal leden deze juniorclubs eind juni 2017 bedroeg circa 2.400 leden. Gedurende het seizoen werden er diverse activiteiten georganiseerd ten behoeve van de leden en ontvingen zij het digitale blad De Tribune.

Maatschappelijk ambitie AZ

AZ is zich bewust van haar maatschappelijke functie, binnen maar ook zeker buiten het veld. AZ hoort bij Alkmaar en de regio. De spelers en trainers van AZ hebben een voorbeeldfunctie voor de jeugd en veel mensen in de regio zijn trots op hun club. Het AFAS Stadion is een ontmoetingsplaats voor alle lagen van de bevolking, ongeacht leeftijd, sekse of afkomst.

Projecten die AZ het afgelopen seizoen heeft ondersteund zijn onder andere: Spieren voor Spieren, Blindentribune AFAS Stadion, Playing For Success, de Rabo AZ Voetbaltoer. Andere goede doelen die door AZ in het seizoen 2016-2017 werden ondersteund zijn onder andere Stichting Dorcas, het Rode Kruis, Stichting MEE, Medisch Centrum Alkmaar en Stichting Vrouwen Voetbal Noord-Holland.

Daarnaast werkt AZ al langere tijd samen met Stichting de Waerden en GGZ Noord-Holland.

AFAS Stadion

In april 2017 heeft AZ het stadion gekocht van Stadion Alkmaar Beheer B.V. Bij deze koop waren inbegrepen het

stadiongebouw, het veld voor het stadion en de omliggende parkeerterreinen P1 tot en met P7. Doel van deze aankoop is het structureel verlagen van de exploitatiekosten. Als één van de weinige BVO's in Nederland heeft AZ het stadion nu in eigen bezit.

Verwachtingen 2017-2018

Op basis van de begroting en langetermijnvisie wil AZ structureel in de top 4 van de Eredivisie meedraaien. De ambitie in het seizoen 2017-2018 is om deelname aan Europees voetbal af te dwingen, middels een goede eindklassering in de Eredivisie, via de play-offs of via het toernooi om de KNVB Beker. Door de matige prestaties van de Nederlandse clubs in de Europese competities, zijn er wel minder plaatsen beschikbaar en wordt het moeilijker voor AZ om zich hiervoor te plaatsen.

Om al deze doelen en ambities te kunnen verwezenlijken is de voetbalvisie de belangrijkste pijler. Het fundament is een sterke organisatie met veel specialisten en capabele mensen op sleutelfuncties. In de voetbalvisie van AZ, die gebaseerd is op de ontwikkeling van spelers met een opbouwende carrière, is het elk seizoen een gegeven, dat er meerdere transfers plaatsvinden van spelers, die een volgende stap maken naar een andere club, bij voorkeur een buitenlandse competitie. AZ heeft bewezen dit telkens weer te kunnen opvangen. De scouting en de jeugdopleiding spelen hierin een belangrijke rol als het gaat om het houden van de selectie op het niveau van de top-4 van Nederland. De laatste jaren is er een ontwikkeling dat meer spelers uit eigen jeugd de stap naar het eerste elftal en de Eredivisie maken. De visie van AZ is om deze ontwikkeling uit te breiden.

Het nieuwe AFAS Trainingscomplex is op 4 september 2016 officieel geopend. Op het nieuwe complex zijn alle voorzieningen aanwezig om de spelers door te laten groeien naar een hoger niveau. In de zomer van 2017 zijn aanzienlijke investeringen gedaan in het AFAS Trainingscomplex, om te zorgen dat Jong AZ in het seizoen 2017-2018 haar wedstrijden deels kan spelen op het complex. AZ dicht de jeugdopleiding een belangrijke rol toe in de toekomstige plannen van de club. De aanvoer uit eigen

1.1 BESTUURSVERSLAG

jeugd naar het eerste elftal moet de komende jaren structureel toenemen. Daarnaast wordt ook gewerkt aan een intensievere begeleiding van spelers om het rendement te verhogen. Het implementeren van technologische ontwikkelingen past ook in deze benaderingswijze. AZ wil door een professionele omgeving de basis leggen om haar plaats in de top-4 van Nederland gedurende langere tijd te kunnen garanderen.

In 2015 is een nieuwe langetermijnvisie ontwikkeld en het beleidsplan 'Samen naar Victorie' opgesteld voor de periode 2015-2020. Dit beleidsplan is in 2017 geactualiseerd en geeft inzicht in de strategie van de diverse afdelingen en geeft aan hoe AZ zijn ambitie wil realiseren. Dit vraagt deskundigheid, specifieke kennis en inzicht als het gaat om de juiste keuzes. AZ wil met haar governance alsmede de deskundigheid in de RvC, de directie, het management en alle vakmensen in de organisatie deze nieuwe fase vormgeven. Naar verwachting zal het aantal fte's in het seizoen 2017-2018 dalen ten opzichte van het seizoen 2016-2017 met name door het kleinere aantal wedstrijden in het seizoen 2017-2018.

Voor het boekjaar 2017-2018 is een positief resultaat geprognotiseerd en is er een sluitende liquiditeitsprognose. De verwachte kasstromen zijn afdoende om in de financieringsbehoefte van AZ te voorzien. In de komende seizoenen zal door de AZ organisatie gewerkt blijven worden aan een structurele verbetering van het bedrijfsresultaat voor afschrijvingen. Door de aankoop van het AFAS Stadion en de daaruit voortvloeiende besparing van de vaste huurlasten ad € 1 miljoen per jaar zijn de kasstromen uit operationele activiteiten sterk verbeterd. De financiering van het exploitatieresultaat en de aflossing van de opgenomen financieringsfaciliteit zijn in mindere mate dan voorheen afhankelijk van de kasstromen uit de toekomstige spelersverkopen. Een positieve transferbalans zal mede moeten bijdragen aan een positieve kasstroom. Een belangrijke basis hiervoor is reeds in de zomer van 2017 gelegd.

Exploitatie

AZ dient zelf zorg te dragen voor een sluitende exploitatie, zonder daarbij de sportieve ambities en doelstellingen uit het oog te verliezen. Daarbij wenst AZ in de hoogste categorie van de KNVB Financial Rating Systeem

1.1 BESTUURSVERSLAG

te blijven, alsook dient AZ te voldoen aan de richtlijnen van de UEFA Financial Fair Play Regulations. Het seizoen 2017-2018 zal een behoorlijk positief resultaat opleveren, met name door reeds gerealiseerde spelersverkopen alsmede het ingezette kostenbeheersingsprogramma. Dit programma zal ook verder worden doorgezet om uiteindelijk een sluitende exploitatie te krijgen. De jeugdopleiding van AZ is daarin een belangrijke pijler. Jaarlijks zal een goede balans gevonden moeten worden tussen sportieve en financiële mogelijkheden. Daarom zullen ook de komende jaren spelerstransfers essentieel blijven voor de exploitatie van AZ.

Risico's en risicomanagement

De interne systemen voor risicobeheersing en controle van AZ beogen een zodanige mate van zekerheid te verschaffen dat de risico's voor de club afdoende worden onderkend en beheerst. Met betrekking tot het interne systeem van risicobeheersing- en controle is geen sprake van significante wijzigingen. Daarnaast wenst AZ geen onnodige risico's te nemen ten aanzien van zowel de sportieve als financiële doelstellingen. Voor wat betreft de gedragscode van bestuurders voldoet AZ aan de richtlijnen vanuit het KNVB licentiereglement.

Prijrisico

Het prijsrisico van de vennootschap is beperkt, maar mede afhankelijk van de sportieve resultaten en is voetbalseizoenen gebonden.

Kredietrisico/Kasstroomrisico/Liquiditeitsrisico

De bovengenoemde risico's van de onderneming zijn beperkt en mede afhankelijk van sportieve resultaten en transfers. Kredietrisico's bij transfers worden zoveel mogelijk uitgesloten door het vragen van bankgaranties of andere zekerheden. Bij de huidige uitstaande transfervorderingen zijn geen zekerheden verkregen.

De onderneming heeft geen afgeleide financiële instrumenten, en gaat deze ook niet aan. De overige financiële instrumenten vloeien voort uit de normale bedrijfsuitoefening.

Alkmaar, 12 oktober 2017

R.F. Eenhoorn

M.E. Huiberts

1.2 BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Het afgelopen seizoen werd gekenmerkt door een aantal mee- en tegenvallers. De eindbalans die we opmaken is dat we goed op weg zijn, maar nog stappen moeten maken om de (sportieve) ambities waar te maken. AZ strijdt (via competitie en Beker) ieder jaar voor Europees voetbal en wil zich plaatsen voor de poulefase Europa League. In dit verslagjaar speelde AZ zowel de Bekerfinale als de finale in de play-off waarbij beide finales werden verloren. Eerder in dat jaar wist AZ echter wel te overwinteren in de Europa League en daarmee wist AZ veel punten te verzamelen voor de coëfficiëntenlijst. De promotie van Jong AZ naar de Jupiler League is een prachtige prestatie en toont aan dat onze jeugdopleiding weer een stap verder is. In deze competitie kunnen jeugdspelers zich nog beter ontwikkelen en zich voorbereiden op het spelen in de Eredivisie. De opening van het nieuwe AFAS Trainingscomplex in Wormerland is een belangrijke stap voor de club. AZ wil uiteindelijk 50% van haar spelers zelf opleiden en daarvoor is het een randvoorwaarde te beschikken over de beste faciliteiten.

Financieel heeft AZ een meer dan uitstekend jaar achter de rug. Door de extra inkomsten uit Europees voetbal en een goede transferbalans werd uiteindelijk een netto winst geboekt van ruim € 10 miljoen. De winst is voor een deel aangewend voor versterking van de spelersgroep, maar ook is besloten tot koop van het AFAS Stadion en zijn leningen verder teruggebracht. Groot voordeel om het stadion in eigen hand te hebben, is dat de kosten dalen en dat verdere investeringen in het complex mogelijk zijn. Het eigen vermogen van AZ is in het verslagjaar verder toegenomen naar € 23,1 miljoen.

Voor komend seizoen, waarin geen Europees voetbal wordt gespeeld, verwacht AZ wederom een goed netto resultaat, mede door gerealiseerde transferopbrengsten. Deze opbrengsten worden in lijn met de visie van AZ aangewend voor spelersaankopen, verdere investeringen in het AFAS Trainingscomplex en verbouwingen in het AFAS Stadion. De investeringen zijn gericht op duurzame verhoging van inkomsten die weer ten goede kunnen komen aan het voetbal.

Er is zorg omtrent de positie van het Nederlandse voetbal, zowel in technisch als financieel opzicht. De vooraanstaande positie die ons land ooit innam, lijkt in een vrije val terecht te komen en de vraag is wat deze ontwikkelingen voor AZ op lange termijn betekenen. Ook maken we ons zorgen omtrent de bescherming van onze zelf opgeleide spelers. AZ onderzoekt op dit vlak mogelijkheden om haar concurrentiepositie te verbeteren. Uitgangspunt daarbij is en blijft dat een financieel gezonde situatie ons de beste positie geeft om blijvend te kunnen concurreren.

In het verslagjaar is de Raad van Commissarissen zesmaal bijeengekomen met directie, MT en Billy Beane, onze externe adviseur. Tevens vergaderde de RvC driemaal alleen, waarbij eenmaal haar eigen functioneren is geëvalueerd. Tevens zijn in het verslagjaar de gebruikelijke evaluatie gesprekken gevoerd met ieder afzonderlijk directielid.

Veel mensen die niet altijd zichtbaar zijn, staan aan de basis van een AZ dat zich steeds verder wil ontwikkelen en verbeteren. Wij zijn een ieder bijzonder dankbaar voor hun inzet en betrokkenheid.

De Raad van Commissarissen biedt hierbij de aandeelhouders de jaarrekening en het verslag van de directie van AZ N.V. over het boekjaar 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017 aan, zoals opgesteld door de directie. De jaarrekening is gecontroleerd door BDO Audit & Assurance B.V. Hun verklaring is opgenomen in paragraaf 3.2 onder de overige gegevens. De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening over het boekjaar 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017 goedgekeurd en stelt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en decharge te verlenen aan de directie voor het door hen gevoerde beleid en aan de Raad van Commissarissen voor het door hen gehouden toezicht gedurende het boekjaar.

Alkmaar, 12 oktober 2017

w.g. R.G.H.A.M. Neelissen

w.g. A.S.M. Molenaar

w.g. J.T. Alberda

2.1 BALANS PER 30 JUNI 2017 (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIVA	30 juni 2017 € x 1.000	30 juni 2016 € x 1.000
Vaste Activa		
[1] Immateriële vaste activa		
Boekwaarde spelers	7.736	6.470
Overige	186	216
	7.922	6.686
[2] Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	26.442	10.160
Machines en installaties	620	335
Inventaris en veiligheidsvoorzieningen	1.659	1.192
	28.721	11.687
[3] Financiële vast activa		
Overige vorderingen	125	389
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
[4] Handelsgoederen	432	363
<i>Vorderingen</i>		
[5] Debiteuren	17.828	6.862
[6] Actieve belastinglatenties	-	1.049
[7] Overige vorderingen	839	1.708
	18.667	9.619
[8] Liquide middelen	4.596	10.288
Totaal activa	60.463	39.032

2.1 BALANS PER 30 JUNI 2017 (NA RESULTAATBESTEMMING)

PASSIVA	30 juni 2017 € x 1.000	30 juni 2016 € x 1.000
<i>Eigen vermogen</i>		
[9] Geplaatst aandelenkapitaal	45	45
[10] Overige reserves	23.102	12.536
	23.147	12.581
<i>Voorzieningen</i>		
[11] Belastingvoorzieningen	920	-
[12] Overige voorzieningen	750	-
	1.670	-
<i>Langlopende schulden</i>		
[13] Schulden aan kredietverstrekkers	15.323	12.499
[14] Overige schulden	1.043	47
	16.366	12.546
<i>Kortlopende schulden</i>		
[15] Crediteuren	3.491	4.601
[16] Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.686	700
[17] Overige schulden	7.743	3.291
[18] Overlopende passiva	5.361	5.313
	19.281	13.905
Totaal passiva	60.463	39.032

2.2 WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016-2017

	2016-2017 € x 1.000	2015-2016 € x 1.000
[19] Netto-omzet	31.161	28.390
[20] Overige bedrijfsopbrengsten	21.508	13.613
Bruto bedrijfsresultaat	52.669	42.003
[21] Lonen en salarissen	17.475	16.908
[22] Sociale lasten	1.253	1.204
[23] Pensioenlasten	267	274
[24] Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.669	4.374
[25] Afschrijvingen materiële vaste activa	1.231	1.162
[26] Overige personeelskosten	1.239	1.708
Huisvestingskosten	3.922	3.228
Wedstrijd- en trainingskosten	3.629	3.098
[27] Verkoopkosten	2.448	2.190
Autokosten	825	885
Kantoorkosten	501	392
Algemene kosten	114	101
Overige lasten	472	506
Som der bedrijfskosten	38.043	36.030
Bedrijfsresultaat	14.626	5.973
[28] Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27	29
[29] Rentelasten en soortgelijke kosten	-535	-302
Som der financiële baten en lasten	-508	-273
Resultaat voor belastingen	14.118	5.700
[30] Belastingen	-3.552	424
Resultaat na belastingen	10.566	6.124

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016-2017

	2016-2017 € x 1.000	2015-2016 € x 1.000
Resultaat na belastingen	10.566	6.124
[24-25] Afschrijvingen materiele vaste en immateriele vaste activa	5.900	5.536
Toe/(af)name van voorzieningen	1.670	-
Verandering in werkkapitaal:		
[5-7] (Toe)/afname vorderingen en overlopende activa	1.294	-64
[4] (Toe)/afname voorraden	-70	-146
[15-18] Toe/(af)name kortlopende schulden en overlopende passiva	6.825	49
Eliminatie boekresultaten verkoop spelers	-20.529	-12.577
Ontvangen rente en soortgelijke baten	-	-
Kasstroom uit operationele activiteiten	5.656	-1.078
[1] Investerings in immateriële vaste activa	-7.645	-5.113
[1] Desinvesteringen in immateriële vaste activa	11.815	22.525
[2] Investerings in materiële vaste activa	-18.275	-11.890
[2] Desinvesteringen in materiële vaste activa	10	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-14.095	5.522
Uitgaven aan verstrekte leningen en kredieten	-	-
Inkomsten uit aflossingen van kredieten en leningen	24	17
[13] Inkomsten uit aangetrokken kredieten en leningen	7.451	7.586
[17] Uitgaven aan aflossingen van kredieten en leningen	-4.400	-3.200
Ontvangen rente en soortgelijke baten	33	22
Betaalde rente en soortgelijke lasten	-361	-152
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	2.747	4.273
Netto toename/(afname) van liquide middelen	-5.692	8.717
MUTATIE IN LIQUIDE MIDDELEN		
Liquide middelen openingsbalans	10.288	1.571
Toename/(afname) van liquide middelen	-5.692	8.717
Liquide middelen eindbalans	4.596	10.288

2.4 TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Algemeen

Het boekjaar van AZ N.V. loopt gelijk met het voetbalseizoen, dus van 1 juli tot en met 30 juni.

Oprichting

Blijkens de akte d.d. 19-12-1968 werd Stichting AZ'67 per genoemde datum opgericht. Op 24 februari 2005 is de Stichting omgezet naar een naamloze vennootschap genaamd AZ N.V. De ministeriele verklaring van geen bezwaar werd op 23-11-2004 verleend door de minister van Justitie onder nummer 1299098. De vennootschap is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Alkmaar onder dossiernummer 41238026.

Doelstelling

De doelstelling van AZ N.V. wordt in artikel 3 van de statuten als volgt omschreven: Het beoefenen, bevorderen en instandhouden van de (belangstelling) voor de voetbalsport, onder meer door het aantrekken van spelers (al dan niet tegen betaling) en het organiseren van wedstrijden in binnen- en buitenland, binnen en buiten competitieverband, voor of met andere (rechts-)personen die aan de sportbeoefening deelnemen, het deelnemen aan door de KNVB of anderen, al dan niet in competitieverband georganiseerde wedstrijden. De kernactiviteiten vinden plaats in Alkmaar en Wormerland.

Aandeelhouder

Aandeelhouders per 1 juni 2010 zijn Stichting AZ Alkmaar en Stichting Continuïteit AZ.

Bestuur en Organisatie

De statutaire/titulaire directie, het bestuur van AZ N.V. werd in het verslagjaar gevormd door:

- R.F. Eenhoorn, Algemeen Directeur (toegeleden per 1 oktober 2014)
- M.E. Huiberts, Directeur Voetbal Zaken (toegeleden per 9 november 2015)

De Raad van Commissarissen van AZ N.V. werd in het verslagjaar gevormd door:

- R.G.H.A.M. Neelissen, Commissaris (toegeleden per 1 juni 2010)

- A.S.M. Molenaar, Commissaris (toegeleden per 1 juni 2010)
- J.T. Alberda, Commissaris (toegeleden per 1 januari 2012)

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 boek BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs.

Activiteiten

De activiteiten van AZ N.V. betreffen het onder de naam van AZ doen beoefenen van de voetbalsport in al zijn verschijningsvormen en alle daarmee samenhangende activiteiten zowel in nationaal als internationaal verband.

Vestigingsadres

De onderneming is gevestigd aan de Stadionweg 1 te Alkmaar. Kamer van Koophandel nummer is 41238026.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen, natuurlijke personen en andere maatschappijen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen, natuurlijke rechtspersonen en andere maatschappijen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van AZ N.V. en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

2.4 TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de transactiekoers. Eventuele koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Prijrisico

Het prijrisico van de vennootschap is beperkt, maar mede afhankelijk van de sportieve resultaten en is voetbalseizoen gebonden.

Kredietrisico/kasstroomrisico/liquiditeitsrisico

De bovengenoemde risico's van de onderneming zijn beperkt en mede afhankelijk van sportieve resultaten en transfers. Kredietrisico's bij transfers worden zoveel mogelijk uitgesloten door het vragen van bankgaranties of andere zekerheden.

De onderneming heeft geen afgeleide financiële instrumenten, en gaat deze ook niet aan. De overige financiële instrumenten vloeien voort uit de normale bedrijfsuitoefening.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit betaalde hand- en tekengelden, overnamesommen en bemiddelingskosten en worden gewaardeerd op het bedrag van de beste kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijving vindt lineair plaats en is gebaseerd op de looptijd van het contract van de speler.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een

eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waarde verminderingen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Afschrijvingspercentages:

Gebouwen en terreinen	2,5-20	%
Machines en installaties	10	%
Inventaris en veiligheidsvoorzieningen	10-20	%
Grond	0	%

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Financiële vaste activa

Het langlopende deel van de vorderingen wordt gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

2.4 TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen kostprijs of verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs (alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging) en gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. In de kosten van vervaardiging zijn inbegrepen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten, waaronder de kosten van het bedrijfsbureau, de onderhoudsafdeling en interne logistiek.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerrekensbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Voorzoningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen, tenzij AZ N.V. in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Pensioenen

AZ N.V. heeft een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen worden gekwalificeerd als toegezegde bijdrage regelingen. Bij toegezegde bijdrage regelingen betaalt de vennootschap vaste bijdragen aan pensioenverzekeraars en -fondsen en heeft de vennootschap geen verdere betalingsverplichtingen dan deze vaste bijdragen. De bijdragen worden als kostenpost opgenomen in de periode waar de bijdragen aan toe te rekenen zijn.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen gemortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

2.4 TOELICHTING OP DE JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten van het verslagjaar. De resultaten op de transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen, verleende diensten en behaalde prestaties onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van spelers, goederen en diensten worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De resterende boekwaarde van spelers danwel de kostprijs van de goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen;
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

AZ N.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingsbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

Bedrijfskosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden tijdevenredig op basis van de verwachte economische gebruiksduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdgelang afgeschreven. Bij het tussentijds verlengen van een spelerscontract wordt de boekwaarde en de eventueel aanvullend betaalde vergoeding voor de contractverlenging bij aanvang van het boekjaar over de nieuwe contractperiode afgeschreven.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-af-trekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa [1]

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Boekwaarde spelers € x 1.000	Overige € x 1.000	Totaal € x 1.000
Aanschafwaarde	16.958	437	17.395
Cumulatieve afschrijvingen	-10.489	-221	-10.709
Boekwaarde per 1 juli	6.470	216	6.686
Investeringen	7.262	63	7.325
Desinvesteringen	-3.443	-	-3.443
Afschrijvingen desinvesteringen	2.022	-	2.022
Afschrijvingen	-3.396	-93	-3.489
Waardeverminderingen	-1.180	-	-1.180
Mutaties 2016-2017	1.266	-30	1.236
Aanschafwaarde	19.598	499	20.098
Cumulatieve afschrijvingen	-11.862	-314	-12.176
Boekwaarde per 30 juni	7.736	186	7.922

De overige immateriële vaste activa betreffen onder andere de geactiveerde overnamevergoeding voor de domeinnaam van AZ, de AZ website en het ticketingsysteem.

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa [2]

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen € x 1.000	Machines en installaties € x 1.000	Inventaris € x 1.000	Totaal 2016-2017 € x 1.000
Aanschafwaarde	14.838	721	4.551	20.110
Cumulatieve afschrijvingen	-4.678	-386	-3.359	-8.423
Boekwaarde per 1 juli	10.160	335	1.192	11.687
Investerings	17.042	346	887	18.275
Desinvesteringen	-577	-5	-1.597	-2.179
Afschrijvingen desinvesteringen	568	5	1.596	2.169
Afschrijvingen	-751	-61	-419	-1.231
Mutaties 2016-2017	16.283	285	466	17.033
Aanschafwaarde	31.303	1.062	3.841	36.206
Cumulatieve afschrijvingen	-4.861	-442	-2.182	-7.485
Boekwaarde per 30 juni	26.442	620	1.659	28.721

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Financiële vaste activa [3]

	30/6/17	30/6/16
	€ x 1.000	€ x 1.000
Financiële vaste activa		
Verstrekte leningen	20	44
Overige langlopende vorderingen	105	345
	125	389
Er zijn geen zekerheden gesteld.		
Verstrekte leningen		
Stand per 1 juli	44	43
Verstrekte leningen	-	16
Aflossingen	-26	-17
	18	42
Rente	2	2
Stand per 30 juni	20	44
Overige langlopende vorderingen		
Stand per 1 juli	449	84
Verstrekkings	-	345
Aflossingen	-345	-84
Stand per 30 juni	105	345
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden		
Handelsgoederen [4]		
Horeca, wedstrijdkleding en merchandising artikelen	432	363
Vorderingen		
Handelsdebiteuren [5]		
Debiteuren	17.828	6.862
Actieve belastinglatenties [6]		
Vennootschapbelasting	-	1.049
Overige vorderingen [7]		
Overige vorderingen	839	1.708

De overige vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

	30/6/17 € x 1.000	30/6/16 € x 1.000
Liquide middelen [8]		
Banksaldi	4.535	10.137
Kasmiddelen	57	97
Kruisposten kas/bank	4	54
	4.596	10.288

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA	30/6/17 € x 1.000	30/6/16 € x 1.000
EIGEN VERMOGEN		
Gestort en opgevraagd kapitaal [9]		
Stand per 30 juni	45	45

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 225.000,-, verdeeld in 2.250 aandelen van nominaal € 100,-. Het geplaatste en gestorte kapitaal van de vennootschap bedraagt € 45.000,-, bestaande uit 450 gewone aandelen van nominaal € 100,-. Aandeelhouders per 1 juni 2010 zijn Stichting AZ Alkmaar en Stichting Continuïteit AZ.

Overige reserves [10]		
Stand per 1 juli	12.536	6.412
Resultaat boekjaar	10.566	6.124
Stand per 30 juni	23.102	12.536
VOORZIENINGEN		
Belastingvoorzieningen [11]		
Belastingvoorziening	920	-
Stand per 1 juli	-	-
Resultaat boekjaar	920	-
Stand per 30 juni	920	-

Voor belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële (bedrijfseconomische) en fiscale waardering van immateriële vaste activa is een voorziening voor latente belastingverplichtingen gevormd. Naar verwachting wordt in seizoen 2017-2018 € 0,4 miljoen verrekend.

Overige voorzieningen [12]		
Voorziening groot onderhoud gebouwen	750	-
Belastingvoorziening		
Stand per 1 juli	-	-
Resultaat boekjaar	750	-
Stand per 30 juni	750	-

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

LANGLOPENDE SCHULDEN

Schulden aan kredietverstrekkers [13]

Lening financiers	6.000	4.000
Lening Gemeente Zaanstad	9.323	8.499
	15.323	12.499

LENINGEN FINANCIERS

Stand per 1 juli	4.000	5.300
Opname	6.000	-
Aflossing	-4.000	-1.300
Stand per 30 juni	6.000	4.000

Financiers hebben AZ leningen (rente 3%) beschikbaar gesteld ad € 6 miljoen met een looptijd tot 2 juli 2022. Ten behoeve van deze lening is een negatieve zekerheidsverklaring verstrekt. AZ heeft zich verplicht om zekerheid te verstrekken met een recht van hypotheek of pand ten behoeve van financiers op het AFAS Stadion.

LENING GEMEENTE ZAASTAD

Stand per 1 juli	8.499	1.297
Opnamen	1.451	7.602
Aflossingen	-400	-400
Mutatie deel aflossing < 1 jaar	-227	-
Stand per 30 juni	9.323	8.499

De gemeente Zaanstad heeft AZ een lening (4%) beschikbaar gesteld ad maximaal € 10,75 miljoen ten behoeve van het nieuwe AFAS Trainingscomplex met een looptijd van 25 jaar. AZ zal gedurende een periode van maximaal vijf jaar na de eerste geldopname jaarlijks 10% van de netto transferopbrengsten extra aflossen op de lening met een max van € 0,4 miljoen per jaar. De aflossingsverplichting met een looptijd van langer dan vijf jaar bedraagt € 8,3 miljoen. Als zekerheid is gegeven de verpanding van alle door AZ te ontvangen huurinkomsten uit hoofde van een door of namens AZ te plaatsen reclamemast langs de A7.

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

	30/6/17 € x 1.000	30/6/16 € x 1.000
Overige schulden [14]		
Onderhoudskosten stadion	-	31
Transferverplichtingen > 1 jaar	1.043	16
Overige schulden	1.043	47
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren [15]		
Crediteuren	3.491	4.601
Belastingen en premies sociale verzekeringen [16]		
Vennootschapsbelasting	1.583	-
Omzetbelasting	204	6
Loonheffing	676	508
Premies sociale verzekeringen	94	93
Premies pensioen CFK	129	93
	2.686	700
Overige schulden [17]		
Overige schulden	7.743	4.065
Overlopende passiva [18]		
Vooruit ontvangen sponsorbijdragen	2.794	2.431
Vooruit ontvangen seizoenkaarten	1.976	2.262
Vooruit ontvangen consumptiemunten	464	478
Reservering nog te betalen verlofdagen	127	142
Overlopende passiva	5.361	5.313

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

AZ N.V. heeft een huurovereenkomst gesloten met Stadion Alkmaar Beheer B.V. inzake P9 eindigend op 15 juni 2035. De totale hieruit voortvloeiende verplichting bedraagt € 0,4 miljoen. De huurverplichting met een looptijd korter dan 1 jaar bedraagt € 0,2 miljoen en wordt jaarlijks geïndexeerd. Een bedrag van € 0,2 miljoen heeft een looptijd tussen 1 en 5 jaar. De huur is tussentijds opzegbaar met inachtneming van een termijn van 2 jaar.

Bankgarantie

Er is door AZ een bankgarantie van € 0,1 miljoen verstrekt ten behoeve van P8. Op een deel (€ 0,1 miljoen) van de liquide middelen is een pandrecht afgegeven.

Investeringsverplichtingen

Per balansdatum bedraagt de niet in de balans opgenomen investeringsverplichting voor het AFAS stadion en

AFAS trainingscomplex € 0,3 miljoen.

Voorwaardelijke vordering

Er zijn door AZ een aantal contracten afgesloten waarbij in de toekomst mogelijke vorderingen ontstaan, wanneer er aan sportieve en/of financiële voorwaarden is voldaan.

Leaseverplichting

Op 30 juni 2017 heeft AZ N.V. meerdere langlopende leaseverplichtingen (maximaal 4 jaar) afgesloten inzake het wagenpark. De totale hieruit voortvloeiende verplichting uit de komende termijnen tot en met 2021 bedragen € 1,0 miljoen. Een bedrag van € 0,7 miljoen heeft een looptijd korter dan 1 jaar. Een bedrag van € 0,3 miljoen heeft een looptijd tussen 1 en 5 jaar.

Voorwaardelijke verplichting

Er zijn door AZ een aantal contracten afgesloten waarbij in de toekomst mogelijke verplichtingen ontstaan, wanneer er aan sportieve en/of financiële voorwaarden is voldaan.

2.6 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

	2016-2017 € x 1.000	2015-2016 € x 1.000
Netto-omzet [19]		
Wedstrijdbaten	9.156	8.400
Reclamebaten	5.100	4.019
Sponsoropbrengsten	4.352	4.741
Opbrengst Televisiegelden	8.059	6.761
Opbrengst Merchandising, wedstrijdboekjes, magazines en internet	631	606
Opbrengsten Horeca	3.776	3.547
Detachering personeel	86	314
	31.161	28.390

De gerealiseerde omzet is voor het overgrote deel in Nederland behaald.

Overige bedrijfsopbrengsten [20]		
Vergoedingssommen spelers	20.529	12.577
Overige bedrijfsopbrengsten	979	1.036
	21.508	13.613
Lonen en salarissen [21]		
Brutolonen en salarissen	16.978	16.435
Vakantietoelage	497	473
	17.475	16.908

Bezoldiging directie en RvC

De bezoldiging (salaris, pensioen en autokosten) van directie bedroeg over 2016-2017 € 686.000 (v.j. € 667.000).

De bezoldiging van commissarissen bedroeg over 2016-2017 € 15.000 (v.j. € 15.000).

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2016/2017 waren gemiddeld 193 werknemers in dienst op basis van een fulltime dienstverband.

In het jaar 2015/2016 waren dit 175 werknemers.

Sociale lasten [22]		
Sociale lasten uitvoeringsinstanties	1.247	1.198
WIA/WGA verzekering	6	6
	1.253	1.204
Pensioenlasten [23]		
Pensioenpremie personeel	267	274

2.6 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

	2016-2017 € x 1.000	2015-2016 € x 1.000
Afschrijvingen immateriële vaste activa [24]		
Afschrijving boekwaarde spelers en overige immateriële vaste activa	3.489	4.374
Afschrijving bijzondere waardevermindering spelers	1.180	-
	4.669	4.374
Afschrijvingen materiële vaste activa [25]		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	751	732
Machines en installaties	44	57
Inventaris en veiligheidsvoorzieningen	436	364
	1.231	1.162
Overige personeelskosten [26]		
Reiskostenvergoeding	276	254
Onkostenvergoedingen	43	26
Dotatie/vrijval voorzieningen	-34	1.120
Inhuur personeel	512	82
Overige personeelskosten	442	226
	1.239	1.708
Verkoopkosten [27]		
Kosten commercie	242	149
Kosten Merchandising, wedstrijdboekjes en magazines	384	386
Incassokosten	1	3
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	25	20
Kosten kaartverkoop	76	87
Kosten horeca	1.719	1.546
	2.448	2.190
Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten [28]		
Rente vordering rekening courant Rabobankrekeningen	5	23
Overige rentebaten	22	6
	27	29
Rentelasten en soortgelijke kosten [29]		
Bankkosten en provisie	46	9
Overige rentelasten	489	293
	535	302

2.6 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

	2016-2017 € x 1.000	2015-2016 € x 1.000
Belastingen [30]		
Vennootschapbelasting	3.552	-424

De actieve belastinglatentie uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen is per 30 juni 2017 op € 0,9 miljoen gewaardeerd. Er zijn per 30 juni 2017 geen compensabele verliezen meer.

Transacties met verbonden partijen zijn contractueel overeengekomen sponsorbijdragen en leningen van ondernemingen, waarbij invloed van betekenis wordt uitgeoefend door leden van het bestuur van Stichting AZ en de raad van commissarissen van AZ N.V. De prijsvorming en voorwaarden worden verondersteld zakelijk te zijn geweest.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016/2017

De jaarrekening 2016/2017 is vastgesteld in de Algemene Vergadering gehouden op 12 oktober 2017. De Algemene Vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

Omtrent de bestemming van het resultaat is in artikel 21.1. van de statuten het volgende bepaald:

De winst die in een boekjaar is behaald, staat ter beschikking van de algemene vergadering. Indien de algemene vergadering niet voorafgaand aan of uiterlijk direct na het besluit tot vaststelling van de jaarrekening een besluit neemt tot bestemming van de winst, zal de winst worden gereserveerd.

3.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van AZ N.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016/'17

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016/'17 van AZ N.V. te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van AZ N.V. op 30 juni 2017 en van het resultaat over 2016/'17 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 juni 2017;
2. de winst-en-verliesrekening over 2016/'17; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van AZ N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij,

omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaar-

3.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

rekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risi-

co's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de

3.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wognum, 12 oktober 2017

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. S.A. Wierstra RA